

A FORDÍTÁSNYILVÁNTARTÁS JELENTŐSÉGE ÉS FELADATAI.

Régóta tervezett cikkünk megírására Sallai István és Sebestyén Géza "A könyvtáros kézikönyve" c. művének a mi munkánkról szóló sorai adták meg a végső ösztönzést. Amennyire megörültünk annak, hogy könyvükben foglalkoznak a fordításnyilvántartás kérdésével is -bár 576 lapból mindössze kilenc és fél sor jutott munkánknak-, olyan csalódást okoztak azzal, hogy a régen megszűnt Népgazdasági Tanács rég hatályát veszített rendeletére hivatkoznak mint olyan alaprendeletre, amely feladatainkat és az intézmények ezzel kapcsolatos kötelezettségeit szabályozza. Arra kellett gondolnunk, hogyha ez a két kiváló szakember is csak ennyire ismeri munkánkat, akkor igazán itt az ideje, hogy a fordításokkal foglalkozó érdekelteket részletesen tájékoztassuk ez irányban. Miután a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatójának 1955. 4. száma részben már foglalkozott feladatainkkal, az abban tárgyalt témákat csak röviden fogjuk érinteni.

Egyébként nem meglepő, hogy sok szakember nem is ismeri a fordításnyilvántartás munkáját, hiszen ez a rendelet, amely ezt a munkát szabályozza, első ízben 1949-ben, másodízben és -sajnos- utoljára, 1951-ben jelent meg. Fejlődő népgazdaságunk azóta igen sok új üzemet, kutatóintézetet, vállalatot hívott életre, s ezek illetékes szakemberei nyilván nem kutatták fel ezt a régi rendeletet.

A fordításnyilvántartási munka alapjait az Országos Dokumentációs Központ rakta le 1949-ben. Mint országos szerv, nemcsak a dokumentációs munkát kívánta megszervezni, hanem arra is törekedett, hogy megelőzze a párhuzamos fordítási munkákat. Megszűnése után a fordításnyilvántartási munka tovább folytatódott az Országos Könyvtári Központban. Ekkor jelent meg a 69/1951.III.14.MT.sz. rendelet, amely újra rögzítette a fordításnyilvántartás feladatait és a fordított intézmények kötelezettségeit. Ezt az átszervezést hamarosan újabbak követték: vándorbotot adtak a fordításnyilvántartást végző munkacsoport kezébe. 1952-ben megszűnt az Országos Könyvtári Központ, s e feladatkörét a

Népkönyvtári Központ kapta meg. Majd 1954-ben a Népkönyvtári Központ is feloszlott, és így jutottunk el mai állomáshelyünkre, az Országos Műszaki Könyvtárba. Ez a sok átszervezés nem változtatott munkánk lényegén, mindössze a költözködések viselték meg kissé katalógusainkat, s zilálták össze köteleespéldány-állományunkat. Ezek rendbèhozatala, ill. rendezése minden alkalommal nagy munkát jelentett.

Sok olyan intézmény, amely eleinte figyelembe vette a Minisztertanács rendeletét, és rendszeresen bejelentette a tervbevett fordításokat, ennyi átszervezés után - és különösen most, hogy egy szakkönyvtárhoz került a fordításnyilvántartás- nem látja már tisztán, hova kell fordulnia. Fokozottan áll ez azokra az esetekre, amikor nem műszaki tárgy fordításokat kívánnak végeztetni. De műszaki fordításokat készítettõ intézményeket is megtéveszt az, hogy az Országos Műszaki Könyvtárhoz tartozunk, mert azt hiszik, hogy csak ennek fordítási munkáját tartjuk nyilván. Már eddig is sokat emlegettük "feladatainkat", s a 69/1951.

III.14.Mt.sz.rendeletet, amely munkánk alapja, itt az ideje, hogy röviden, 3 pontba foglalva, ismertessük is.

- 1/ Párhuzamos fordítási munka megakadályozása céljából valamennyi állami intézmény és társadalmi szerv köteles minden tervbe vett fordítást - szépirodalmi művek, csupán átmeneti jelentőségű közlemények, konkrét ügyekre vonatkozó hivatalos okiratok és bizalmas természetű munkák kivételével - a fordításnyilvántartáshoz a fordítás munkába adása előtt, rendszeresített űrlapon bejelenteni.
- 2/ A fordításnyilvántartás köteles gondoskodni a bejelentett fordítások központi nyilvántartásáról és a fordítási engedélyek kiállításáról. Így akadályozza meg -párhuzamos bejelentés esetén- a második fordítás elkészültét, egyidejűleg értesítve a bejelentő intézményt arról, hogy a számára szükséges fordítás hol található meg.
- 3/ Az elkészült fordítások közérdekű felhasználásának biztosítása végett a bejelentő intézmények kötelesepéldányt szolgáltatnak be. Ezeknek a megfelelő szakközpontokhoz juttatásáról a fordításnyilvántartás gondoskodik.

Ahhoz, hogy mindezeket a feladatokat jól láthassuk el, belső és külső tényezők egyaránt szükségesek.

I. Belső tényező: a jó nyilvántartás. Ez a szó katalógusok egész sorát jelenti. Bejelentőink, akik eddig talán

sokallták a bejelentési nyomtatványok öt szelvényét, most -e katalógusok ismertetéséből- meg fogják látni, hogy nem fölösleges bürokrácia, hanem a pontos munka igénye húzódik meg emögött: minden szelvénynek megvan a maga rendeltetése.

Legfontosabb katalógusainkat: a folyóiratkatalógust és a könyvkatalógust a formanyomtatvány első lapjából építjük.

A folyóiratkatalógus a folyóiratok címének betűrendjében s ezen belül az egyes folyóiratok bibliográfiai adatainak pontos sorrendjében -tehát évfolyamonként, hónap vagy nap, lapszám szerint- tartalmazza a bejelentett cikkkörditásokat. A könyvkatalógusban a bejelentett könyv- illetve könyvrészlet-fordítások szerepelnek, a szerzők vagy szerkesztők nevének, ezek hiányában az eredeti cím első értelmes szavának szigorú betűrendjében.

Géputasítások, prospektusok eredeti címük alapján épülnek be a betűrendes katalógusba, továbbá melléklapot helyezünk el a gyártó cég neve szerint ugyanitt. Ezen felül külön tárgyszókatálógust vezetünk a géputasításokról, a gépek magyar elnevezésének betűrendjében /eszterga, fűrész, gyalu, köszörű, marógép stb./.

Külön katalógust vezetünk:

- a/ a szabadalmakról, a szabadalmat kiadó országok betűrendjében, azon belül a szabadalomszámok sorrendjében;
- b/ a szabványokról, az előbbihez hasonlóan;
- c/ a törvényekről, rendeletekről, szintén az országok betűrendjében, s ezen belül a törvények és rendeletek kiadásának időrendjében;
- d/ a BIOS, CIOS és FIAT Reportokról, számsorrendben;
- e/ a Nagy Szovjet Enciklopédiából bejelentett címszavakról kötet- ill. lapszám-sorrendben.

Ezekben a katalógusokban ezidőszerint kb. 160 000 bejelentést tartunk nyilván, s ez csak a főlapok száma; ehhez járulnak még a melléklapok és utalók.

Nyomtatványunk második szelvénye a tulajdonképpeni f o r d i t á s i e n g e d é l y. Ezt az engedélyt -a bejelentés kézhezvételétől számított 48 órán belül- tartozunk a bejelentő intézménynek visszaküldeni, ill. ha korábban más intézmény már bejelentette a tervbevett fordítást, engedély helyett ugyanezen időn belül, "NEM ENGEDÉLYEZZÜK" bélyegzővel ellátott értesítést küldünk. Mindkét esetben úgy igyekezzünk munkánkat beosztani, hogy a 48 órát 24 órára csökkenthessük. Ennek a szelvénynek megőrzése a bejelentő intézmény szempontjából fontos: egyrészt külső fordítók kifizetése esetén, másrészt későbbi ellenőrzések-

nél szükségük lehet rá. /Annál is inkább fontosnak tartjuk ezt hangsúlyozni, mert sokszor tévesen visszaküldik hozzánk, a köteleespéldánnyal együtt/.

A harmadik és negyedik, " S z a k r e n d " feliratu szelvényből, átmeneti rendeltetéssel két nyilvántartást fektetünk fel. Az egyik, az engedélyszámok sorrendjében, arról ad felvilágosítást, hogy melyik köteleespéldány érkezett már be, míg a másik a fordítás elkészültének a bejelentő intézmény által megadott, előrelátható határideje szerint, az esedékességeket mutatja ki. A köteleespéldányok beérkezése után ezekből a katalógusokból kiemeljük a megfelelő cédulákat, csatoljuk a fordításokhoz, s így juttatjuk el azokat a témájuk szerint illetékes un. szakközpontokhoz, /műszaki fordításokat az Országos Műszaki Könyvtárhoz, mezőgazdaságit az Országos Mezőgazdasági Könyvtárhoz, pedagógiait az illetékes minisztériumhoz, könyvtárügyit az Országos Széchenyi Könyvtárhoz, közgazdaságit az Országos Tervhivatalhoz, történelmit és politikait az Országgyűlési Könyvtárhoz, irodalomtudományit az MTA Irodalomtörténeti Intézetéhez, jogit az MTA Állam- és Jogtudományi Intézetéhez, orvosit az Orvostudományi Dokumentációs Központhoz, sport vonatkozásut az Országos Testnevelési és Sport Bizottsághoz küldünk, míg a művészeti és ideológiai tárgyu fordításokat szakközpont hiányában mi tároljuk/. Az említett szervek gondoskodnak a fordítások könyvtári feldolgozásáról, tárolásáról és az esetleges másolati igények kielégítéséről, de magukat a "Szakrend"-cédulákat a könyvtári feldolgozás után -decimális számmal és saját raktári számukkal ellátva, visszajuttatják hozzánk. A decimális és raktári jelzeteket folyóirat- és könyvkatalógusunkban a megfelelő cédulákra rávezetjük, abból a célból, hogy érdeklődés esetén felvilágosítást tudjunk adni a fordítás hollétéről, és megkönnyítsük a könyvtárosok szolgáltatási munkáját is. Ezek után a két szakrendi cédula végső helyére kerül, decimális rendszerű szakkatalógusunkba.

Az ötödik és utolsó szelvényeket, amelyeken a bejelentő intézmény címe, pecsétje és felelős munkatársának aláírása szerepel, az engedélyszámok sorrendjében gyűjtjük, mert sok esetben - tisztázásra szoruló kérdéseknél, pl. a fordítás időpontja vagy a fordító neve stb.- eligazít.

Munkánknak még egy fázisa van, a köteleespéldányok összegyűjtése. Sok esetben ugyanis a fordított intézmények nem küldik be önként a rendeletben előírt köteleespéldányt, nekünk viszont a hozzánk bejelentett fordításokat, érdeklődés esetén, produkálnunk kell. Itt következik munkánk

legghálátlanabb területe, a fordítottó által előre megadott határidőre be nem küldött fordítások sürgetése. Legtöbbször panaszosokkal találjuk szembe magunkat. Vagy olyan értelmű a panasz, hogy nincs már példányuk, vagy a kész fordítás kéziratban van csak meg, és nem tudják legépeltetni; nem beszélve arról, amikor az egyetlen lefordított példányt vesztette el a bejelentő vagy maga a bejelentő intézmény szűnt meg.

II. Külső tényezők. Ezzel cikkünknek olyan részéhez érkezünk, amelyet minden bejelentésre kötelezett olvasónk különös figyelmébe szeretnénk ajánlani: p o n t o s s á g a bejelentéseknél és a kötelespéldányok beküldésénél.

Bejelentőink, amikor az űrlapokat kiállítják, nem is gondolnak arra, hogy a pontatlan bejelentések milyen nehézségeket idéznek elő nálunk. Mi a bejelentések alapjául szolgáló eredeti műveket nem látjuk, és így a legképtelenebb elírásokat is kénytelenek vagyunk elfogadni, hacsak katalógusunkban egy korábbi bejelentés nem hívja fel a figyelmünket az esetleges tévedésre.

Ilyen aprónak tűnő pontatlanság valamelyik impresszum-adat helytelen közlése. Ha pl. úgy jelentenek be egy bizonyos folyóiratcikket, mintha az 1956-ban jelent volna meg, mi így vesszük nyilvántartásba, mert lapszám szerint beleillik a megfelelő hónap eddig nyilvántartott anyagába, holott a cikk 1955-ös évfolyamból való és valódi helyén esetleg már szerepel is. Az ilyen hibák legtöbbször a gépelő figyelmetlenségéből erednek, és elkerülhetők, ha a bejelentéseket elküldés előtt egyeztetik az eredeti adatokkal. Egy másik forrása a párhuzamos munkának a más folyóiratból átvett, de ennek feltüntetése nélkül bejelentett cikkek fordítása. Pl. a közelmúltban egy -egyébként pontosan bejelentő- intézmény, egy cikket jelentett be a "Masinosztroenie" 1955. novemberi számából. Csak a kötelespéldányon szereplő megjegyzésből tudtuk meg, hogy annak eredeti je a "Werkstatt und Betrieb" 1955. 2.számából való. Miután ezt megtudtuk, azt is megállapíthattuk, hogy az eredeti cikk fordítását más intézmény már korábban elkészítette. Ez az egyetlen -jelentéktelennek tűnő- pontatlanság, 22 gépelt lap párhuzamos fordítását eredményezte.

Gyakori, hogy cikksorozatnak csak egy tagját jelentik be, s a további részek lefordításáról már csak a kötelespéldányok beérkeztekor szerzünk tudomást. Ugyancsak gyakori eset, hogy a folyóiratok megjelenési helyét, vagy címét nem adják meg pontosan, holott pl. "Schweisstechnik" címen

Bécsben és a Német Demokratikus Köztársaságban is jelenik meg folyóirat, nem is beszélve arról, hogy van pl. "Architektura CSR" /cseh/, "Architektura" /lengyel/, "Arhitektura SzSzSzR" /szovjet/ és "Arhitektura" /bolgár/ stb.

A könyvek bejelentésénél is sok gondot okoznak apró pontatlanságok. Egy "e" betű igazán csekélység, mégis az a tény, hogy egyik bejelentő intézmény helyesen SCHMID-nek, míg a másik helytelenül SCHMIED-nek tüntette fel az "Automatologie" c. 281 lapos könyv szerzőjét, azt eredményezte, hogy a katalógusban kb. 50 katalóguscédula került a két bejelentés közé. A hibát csak későbbiek során, egy szerencsés véletlen következtében még időben derítettük ki, s akadályoztuk meg tekintélyes oldalszámú párhuzamos fordítás létrejöttét. Különösen a transliterációnál fenyeget a nevek elírásának veszélye. Egyik intézmény KAC-nak, a másik KATZ-nak írja át ugyanazt a szovjet szerzőt; LISZIN és LUSZIN, HALFEN és Galfen, JEGOROV és Egorov, stb. ugyanazt a szovjet szerzőt jelölik, de egészen más katalógusfiókba kerülnek, ha a bejelentő intézmény nem tünteti fel a bejelentésen a szerző nevének eredeti cirill írásmódját is.

A cikkgyűjteményeknél hiába igyekszünk szerkesztő, cikkíró nevével és eredeti címmel elhelyezett melléklapokkal megelőzni a párhuzamos fordítások lehetőségét, mert egyik bejelentő cikk-szerzőt tüntet fel szerkesztőként, míg a másik esetleg meg sem adja a cikkek szerzőinek vagy a szerkesztőnek a nevét, a harmadik pedig fel sem tünteti a bejelentésen, hogy cikkgyűjteményt jelent be, hanem kiragadja az egyik cikk szerzőjének nevét és azt írja be a szerző nevének rubrikájába. Mindez pedig átfedésekre ad alkalmat.

Nem akarunk többet panaszkodni, habár sorolhatnánk még azokat a nehézségeket, amelyek többnyire csak figyelmetlen bejelentésekből adódnak, s amelyek párosulva azzal a ténnyel, hogy mi az eredeti műveket nem látjuk, minden igyekezetünk ellenére "csapdába ejtenek". Csak a kötelesepéldányok beküldésekor vagy valamilyen véletlen folytán tudjuk meg a helyes adatokat, de akkor már esetleg elkészült a párhuzamos fordítás.

A másik külső tényező a kötelesepéldányok időben és pontos adatokkal ellátott megküldése. A pontos adatszolgáltatás megkönnyítésére nyomtatványt rendszeresítettünk, amely a fordítások első oldalaként szolgálhat, s amelyet minden engedélyhez előre csatolunk. Ennek alapján a bejelentés esetleges hiányos adatait ki tudjuk egészíteni, és nem utolsósorban, a fordítások egyöntetűbb külsőt kapnak.

Sajnos fordításoknál sem elegendő a szép külső, ha a

belső tartalom kívánnivalót hagy maga után. A rendelet nyers fordítások beküldését írja elő, ez azonban nem téveszthető össze a tartalmilag vagy szakmailag hiányos fordításokkal. Ezt azért vagyunk kénytelenek említeni, mert nem egyszer az első fordítás hasznavehetetlen volta miatt kérnek tőlünk második engedélyt.

Amikor a kész fordításokról szólunk, meg kell említenünk az ábrák kérdését is. A műszaki irodalom jelentős része ábrák nélkül szinte értéktelen. Az intézmények akkor, amikor a beküldött fordításhoz nem mellékelnek ábrát –akár foto, akár fénymásolat stb. formájában– arra számítanak, hogy az érdeklődők a szükséges ábrákat az eredeti folyóiratban tanulmányozhatják. Nem számolnak azonban azzal, hogy a devizakorlátozások következtében a legtöbb külföldi lap és könyv csak példányszámban jön be az országba, s így igen nagy nehézségbe ütközik a fordítás mellé minden esetben az eredeti megszerzése is. Éppen ezért azt szeretnénk elérni –ha ez költségtöbblettel jár is–, hogy a fordításokat lássák el ábrákkal. Abban az esetben pedig, ha ez semmiképpen sem oldható meg, legalább jelezzék a fordíttató intézmények az eredeti mű hazai lelőhelyét.

A kötelespéldány-beküldés egyik mellékajtsa a stornók problémája. Minthogy a bejelentéstől számított egy hónapon belül feltétlenül eldől, elkészíttetnek-e egy fordítást vagy sem, szükségesnek tartanánk, hogy ennél tovább egy intézmény se foglaljon le fel nem használt fordítási engedélyt, megfosztva másokat a fordítás lehetőségétől.

Eddig főképpen azokkal a kérdésekkel foglalkoztunk, amelyek a párhuzamos fordítások elkerülését biztosítják. A következőkben ismertetni kívánjuk azt a segítséget, amelyet még azoknak az intézményeknek is nyújthatunk, ahol fordítások készítésével nem foglalkoznak:

- a/ Folyóiratkatalógusunkból megállapítható, hogy egy-egy folyóirat mely cikkeit fordították le;
- b/ decimális rendszerű szakkatalógusunkból a kutatók, szakok szerinti csoportosításban megláthatják, hogy az őket érdeklő kérdés irodalmából mit fordítottak magyarra; /itt megjegyezzük, hogy ez a katalógusunk, mint a többi is, minden tárgykörből tartalmaz fordításokat, nem csupán műszakikat./
- c/ a tervbe vett könyv- és könyvrészletfordításokról havonta jegyzéket állítunk össze, amelyben az illetékes szakminisztériumokat értesítjük arról,

hogy milyen -az érdeklődési körükbe vágó- fordításra számíthatnak a tárcájuk alá tartozó intézmények./Papirhiány miatt választottuk ezt a megoldást, a minisztériumokat kérve fel arra, hogy az egyes intézmények figyelmét az esetleg őket érdeklő fordításokra felhívják./

Szolgáltatásaink kiegészítéséül még havi jegyzék kiadását is tervezzük, a hozzánk beérkező műszaki tárgy kész folyóiratcikk fordításokról. Ezt a tervünket -bár a fordítások terjesztése nagy segítséget nyújtana minden intézménynek- ugyancsak papirhiány miatt nem tudtuk eddig megvalósítani.

Szolgáltatásainkat azonban kevésbé ismerik, és még kevésbé veszik igénybe, holott azok a kutatók, akiknek eddig is segítséget nyújtottunk, azon a véleményen vannak, hogy a nálunk felkutatott irodalmat jól tudták hasznosítani, és ezért érdemes lenne szélesebb körben publikálni.

A tervbe vett könyvfordítások jegyzékét is azért kezdeményeztük, hogy -ha csak közvetve is, a minisztériumokon keresztül- felhívjuk a figyelmet a nálunk folyó munkára. Ezért kívánjuk a 69/1951.III.14.MT.sz.rendelet újbóli kiadását, módosított formában. Nem vagyunk pesszimisták, de csak kételkedve gondolhatunk a megvalósulás közeli időpontjára, ha figyelembe vesszük, hogy ennek a rendeletnek megjelenését ugyane lap 1955. 4. számában már sürgettük, s ma 1957. év elején még mindig csak a sürgetésnél tartunk.

A módosított rendelet nem csupán néhány lényeges változtatás miatt lenne fontos, hanem azért is, hogy az új rendelet megjelenésével azoknak az intézményeknek a figyelmét is felkeltsük, amelyek eddig a bejelentési kötelezettségről tudomást sem szereztek. Elképzelhető, milyen kiesést jelent a népgazdaság számára a be nem jelentett fordításokból eredő párhuzamos munkára pazarolt költség- és munkatöbblet, ha már most is, a szabályos bejelentések alapján általában havi 160 - 170 000 Ft. megtakarítást mutat ki statisztikánk.

Tudomásunk szerint ilyen természetű munka csak Csehszlovákiában folyik. Nem minden büszkeség nélkül mondhatjuk el, hogy az ottani munka megszervezéséhez a mi tapasztalatainkat használták fel. A csehszlovák intézet vezetője 1952-ben nálunk tett látogatása során ismerte meg munkánkat. Hasonló törekvés mutatkozik a Német Demokratikus Köztársaságban, ahol -mint ezt Kondor Istvánné és Povárny Je-

nő beszámolójából^{1/} tudjuk -rendelet nélkül ugyan-, önkéntes bejelentések alapján, építik ki fordításnyilvántartásukat. A szovjet helyzetről irodalmi adatokból^{2/} van némi értesülésünk. E szerint ott a fordítások összegyűjtése, egyes intézmények közötti terjesztése nincs megszervezve, s emiatt sok az azonos, sőt szükségtelen fordítás, ami a fordítók felesleges tulterheléséhez vezet, és költségtöbbletet okoz.

Ugyancsak a szovjet szaklapok kifogásolják azt a tényt, hogy tartalmilag értéktelen cikkek fordítására milyen gyakran kerül sor, s ezáltal esetleg értékes irodalom lefordítására nem jut sem pénz, sem idő. Ez nálunk is tapasztalható!

A munkánkat szabályozó rendelet ránk csupán azt a kötelezettséget róta, hogy a még be nem jelentett fordításokat engedélyezzük. A fordítások szükségességének elbírálására nem vagyunk, és nem is lehetünk illetékesek. A legtöbb, amit tehetünk, és amit nagyon indokolt esetben meg is teszünk, az az, hogy nagy költségkihatású fordítások bejelentése esetén felhívjuk az intézmény figyelmét arra, vizsgálják felül a bejelentett mű teljes terjedelemben vagy részletekben való lefordításának szükségességét. Hogy mennyire fontos lenne az, hogy a fordítandó anyagot a bejelentő előzetesen átnézzék, és nagy körültekintéssel jelölje ki, azt akkor látjuk, amikor a beérkező kötelespéldányokat feldolgozzuk. Szinte aggasztó azoknak a fordításoknak a száma, amelyeket azért nem tudunk illetékes szakközpontokhoz továbbítani, mert a sokat sejtető cím semmitmondó tartalmat takar. Gondoljanak arra, hogy mennyi munka és költség egy-egy fordítás elkészítése és a vele járó adminisztráció.

Megkísérültük ezzel a cikkel érzékeltetni a fordításnyilvántartás ma már nélkülözhetetlen voltát és egyben munkánkat és nehézségeinket is. Hogy ez mennyire sikerült, azt az fogja eldönteni, ha olvasóink a jövőben nem érzik sem megkötöttségnek, sem formalitásnak a bejelentéssel járó munkát, hanem felismerik benne a segítő szándékot.

Körner Györgyné - Wix Györgyné

^{1/}KONDOR Istvánné - POVÁRNY Jenő: Németországi tapasztalatok. A Könyvtáros, 1956. augusztus.

^{2/}SZAHAROV, V.G.: - Naucsno-tehnicseszkie biblioteki - na szluzsbu tehnicseszkomu progreszszu.-Bibliotekár', 1956. jan. KUZMIN, V.: -Ulucssit'tehnicseszkuju informaciju o zarubezsnom opüte.- Promislenno-Ekónomiczeszkaja Gazeta' 1956.márc. 25.